

Posudek vedoucího diplomové práce Mgr. Romany Justové „Vyhoření a zapálenost v profesi učitele“. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra psychologie. Praha, 2014.

Autorka zvolila (i díky vlastní profesní zkušenosti) za hlavní téma své práce problematiku profesní zátěže učitelů základních a středních škol.

Teoretická část se podrobně zabývá problematikou profesního vyhoření (od historie přes příčiny a vymezení pojmu až po jeho projevy). Na problematiku vyhoření pak navazuje následující část textu, která se věnuje otázkám zapálenosti a možnostem jeho diagnostikování. Autorka vychází v textu z řady výzkumů o pracovní zapálenosti učitelů (jak v zahraničí, tak v ČR). Tato část diplomové práce je ukončena rozvahou nad možnostmi prevence vyhoření na všech úrovních zdraví. Oceňuji i to, jak korektně se autorka vypořádala s nejednoznačností některých citovaných výzkumů, jejichž závěry se rozcházejí (možná i ve vztahu k době a kultuře, v níž byla data sbírána).

Empirická část se pokouší prozkoumat tuto problematiku v konkrétních podmínkách českého školství, zaměření autorky práce přitom směřuje zejména k podrobnějšímu prozkoumání syndromu vyhoření českých učitelů, přičemž autorka zkoumá korespondenci vyhoření ve vztahu k demografickým charakteristikám učitelů, k životní spokojenosti a směřuje k vymezení determinant zapálenosti a k identifikaci hlavních profesních stresorů učitele. Pokouší se rovněž zmapovat návrhy učitelů v oblasti zlepšení prevence jejich vyhoření. Empirická práce kombinuje kvantitativní (s využitím dotazníku vyhoření a dotazníku životní spokojenosti) a kvalitativní (uskutečněný na bázi 16 rozhovorů) výzkumný design. Zajímavým osvěžením rozhovoru jsou metaforické projekce učitele a jeho práce do zvířete a krajiny.

V diskusi autorka adekvátně postihuje výsledná zjištění – a to jak rovinu metodologických omezení, tak i porovnání svých zjištění s literaturou. Zabývá se i komentáři k výsledkům a zpracovává koncept návrhů dalších možností výzkumu, přičemž reflektuje i rovinu osobní motivace ke zkoumání daného tématu. Se zjevným potěšením směřuje rovněž k praktickému využití získaných informací v kapitole Doporučení pro praxi.

Jazyk práce je hutný, text místy snad až příliš obsáhlý, použitá literatura je velmi bohatá. Výzkumné metody, záznamy rozhovorů i statistické zpracování dat jsou řádně dokumentovány

v přílohách. Uvítala bych, kdyby autorka v ústní diskusi zmínila, která zjištění ji v průběhu zpracování diplomové práce překvapila (pokud taková byla) a čím si rozpor výsledků ve vztahu ke vstupním očekáváním vysvětluje.

Závěrem s potěšením doporučuji, aby se předložená práce stala předmětem obhajoby na katedře psychologie FF UK, a navrhuji hodnocení výborně. Není podezření na plagiát.

Praha 30.4.2014

PhDr. Iva Štětovská, Ph.D.